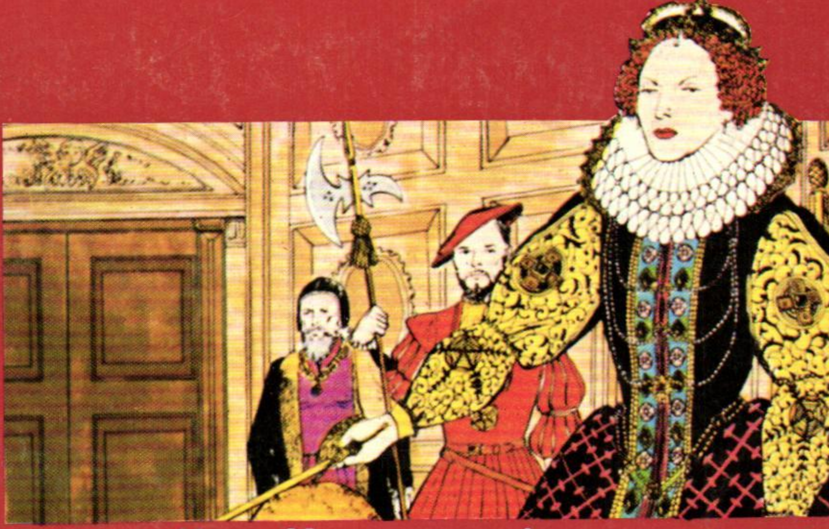
RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

BÜYÜK BRİTANYA I
Kraliçe Elizabeth dönemi

KARACAN

BÜYÜK BRİTANYA I Kraliçe Elizabeth dönemi

5

KARACAN RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

Karacan Yayınları A.Ş. adına sahibi: **ALİ KARACAN**
Sorumlu Genel Yayın Yönetmeni: **ALİ SAYDAM**
Mali Koordinatör: **ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU**
Teknik Koordinatör: **OĞUZ DEMİRCİOĞLU**

Yazı İşleri Müdürü: **ERCAN ALTAZLI**
Yazı İşleri Yardımcısı: **DENİZ DAĞDELEN**

Teknik Yönetmen: **ERTAN GÖKEMRE**
Teknik Müdür: **NURETTİN ÖZAKSEL**
Teknik Müdür Yardımcısı: **M. SABİT UÇUK**
İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: **ESER NOYAN**
Satış Müdürü: **COŞKUN GÜNGÖRER**

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 20.2.1984 tarih ve 01771 sayılı, 3.4.1984 tarih ve 2152 sayılı, 15.10.1984 tarih ve 6125 sayılı kararları ile ilk 15 sayısı özellikle ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrencileri ile ortaokul öğrencilerine tavsiye edilmiş olup, bu sayısı da onaya sunulmuştur.

Renk Ayrımı: **ÇALİ GRAFİK**
Baskı: **HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL**
Kapak Baskısı: **NADİR BASIMEVİ**

Adres: **KARACAN YAYINLARI,** Basın Sarayı, Cağaloğlu-İstanbul.
Tel: 527 00 34 - 526 69 00

Fiyatı: 250 TL/Kıbrıs'ta: 330 TL

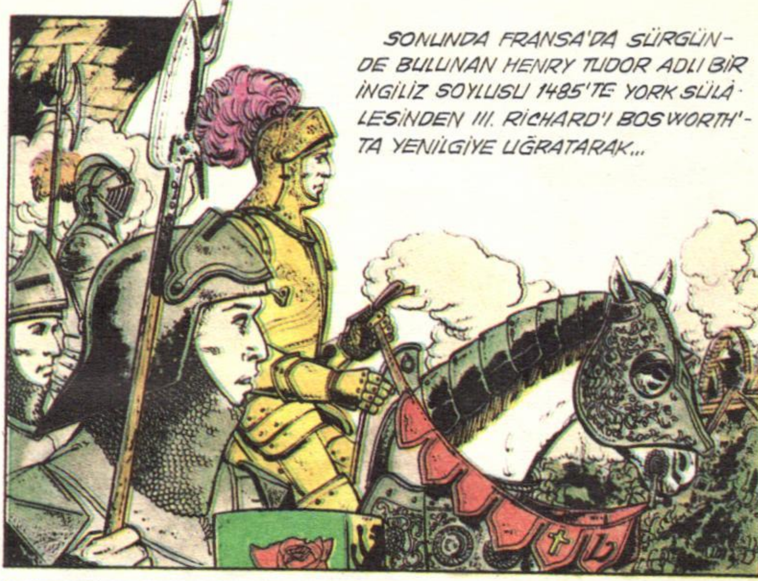

KRALİÇE ELİZABETH DÖNEMİ

KRALİÇE ELİZABETH DÖNEMİ

2

SONUNDA FRANSA'DA SÜRGÜN-
DE BULUNAN HENRY TUDOR ADLI BİR
İNGİLİZ SOYLUSU 1485'TE YORK SÜLÂ-
LESİNDEN III. RİCHARD'I BOSWORTH'-
TA YENİLGİYE UĞRATARAK...

...VII. HENRY ADIYLA TAÇ GİYDİ VE
1603 YILINA KADAR SÜRECEK
OLAN TUDOR HANEDANINI KURDU.
3

I. TUDOR DEVRİNDE ÜLKEDE MUTLAK BİR MONARŞİ HÂKİMDİ. TÜCCARLAR, BANKERLER VE MÜTEAHHİTLERDEN OLUŞAN BURJUVA SINIFI, SOYLULARIN AKSİNE EKONOMİNİN GELİŞMESİ İÇİN GEREKLİ BARIŞ ORTAMINI...

...SAĞLAMIŞ OLAN KRALI GÖNÜLDEN DESTEKLİYORLARDI. PORTEKİZ VE İSPANYA'DAN SONRA İNGİLTERE DE COĞRAFİ KEŞİFLERLE İLGİLENEREK, KRİSTOF KOLOMB'UN İZİNDEN GİDEN VENEDİKLİ GEMİCİ JEAN CABOT'NUN İKİ DENİZAŞIRI YOLCULUĞUNUN MALİ YÜKÜNÜ ÜZERİNE ALDI.

4

1497 VE 1498 YILLARINDA İKİ KEŞİF YOLCULUĞUNA ÇIKAN CABOT, NEW FOUNDLAND ADASINA KADAR UZANARAK LABRADOR VE KUZEY AMERİKA KIYILARINI KEŞFETTİ.
ANCAK GEREK KIZILDERİLİ SALDIRILARI, GEREKSE ADI GE-ÇEN TOPRAKLARIN ELVERİŞSİZLİĞİ VE TORDESİLLAS ANTLAŞMASI HÜ-KÜMLERİNİ ÖNE SÜREN PORTEKİZLİ-LERLE İSPANYOLLARIN DURUMA MÜDA-HALESİ, İNGİLTERE'Yİ BU BÖLGEYİ FET-HETME KARARINDAN CAYDIRDI.
5

BU ARADA KRAL YENİK DÜŞ-
MÜŞ SOYLULARA AİT ARAZİLERİ
KENDİ ADAMLARI ARASINDA PAY-
LAŞTIRMAK VE FEODAL REJİM
YANLISI PARLAMENTONUN YETKİ-
LERİNİ KISMAKLA MEŞGULDÜ.

1509'DA YERİNE OĞLU
VIII. HENRY GEÇTİ. BU DÖNEMDE
ÜLKEDE KRALDAN SONRA EN
BÜYÜK GÜÇ KİLİSEYDİ.

6

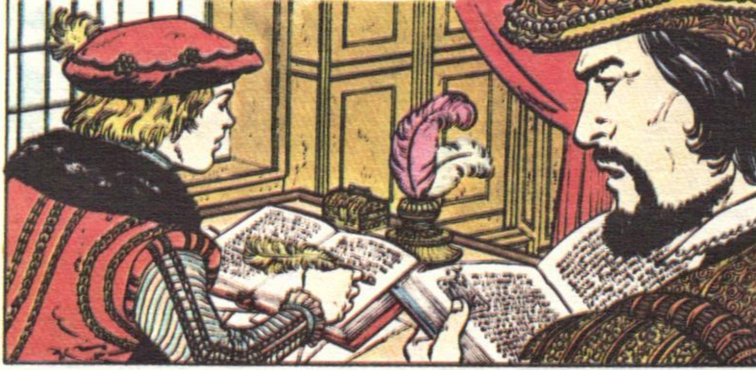

...GÖREVİNİ SÜRDÜRDÜ. BUNA RAĞMEN KİLİSENİN GÜÇLENMESİ, KUTSAL ROMA-GERMEN, FRANSA VE İSPANYA ÖRNEĞİNDE OLDUĞU GİBİ "DEVLET İÇİNDE DEVLET" DEMEKTİ VE MUTLAK MONARŞİYİ OLUMSUZ YÖNDE ETKİLEYEBİLİYORDU.

7

PAPA'NIN 1513'TE VIII. HENRY'NİN ESİ
CATHERİNE D'ARAGON'DAN BOŞANMASINA
RIZA GÖSTERMEMESİ ÜZERİNE KRAL,
ROMA'DAN AYRI BAĞIMSIZ BİR
KİLİSE KURULMASINA KARAR
VERDİ.

BU DURUMDA EN BÜYÜK DİNİ YETKİLİ DE
KENDİSİ OLUYORDU. YENİ İNGİLİZ KİLİSESİ
KATOLİK MEZHEBİ KURALLARINA GÖRE
FAALİYET GÖSTERECEĞİNİ AÇIKLADI.
8

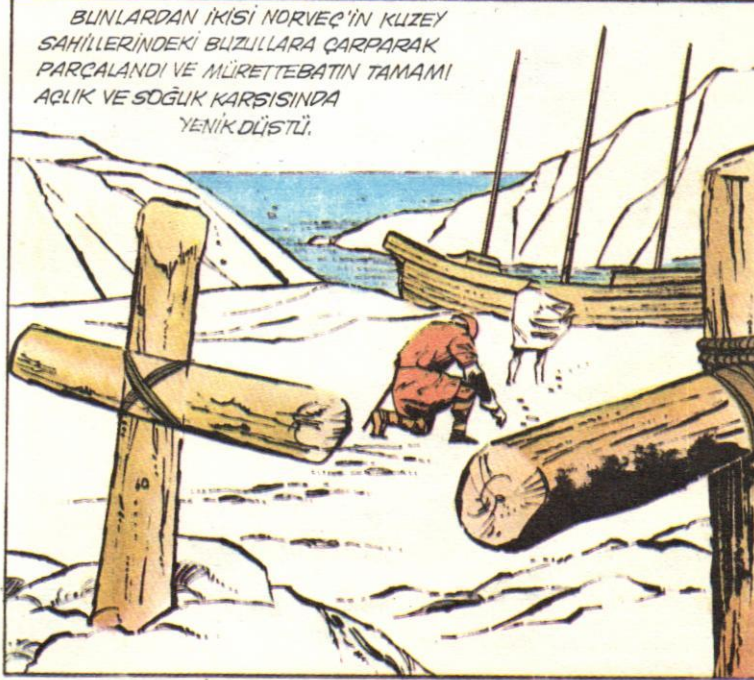

FRANSA VE AVUSTURYA HANEDANLARININ ARASINDAKİ ÇEKİŞMEDEN YARARLANAN VIII. HENRY, AVRUPA'DA GÜÇLER DENGESİNİ KURMAYA YÖNELİK BİR POLİTİKA İZLEMEYE BAŞLADI. 1547'DE ÖLDÜĞÜNDE, YERİNE ÜÇÜNCÜ EVLİLİĞİNDEN OLAN OĞLU VI. EDWARD (10) GEÇTİ.

GENÇ KRAL 15 YAŞINDA ÖLDÜĞÜNDE İNGİLTERE TAHTININ İKİ VARİSİ BULUNUYORDU. ÜVEY KIZ KARDEŞLERİ: MARY VE ELİZABETH.

9

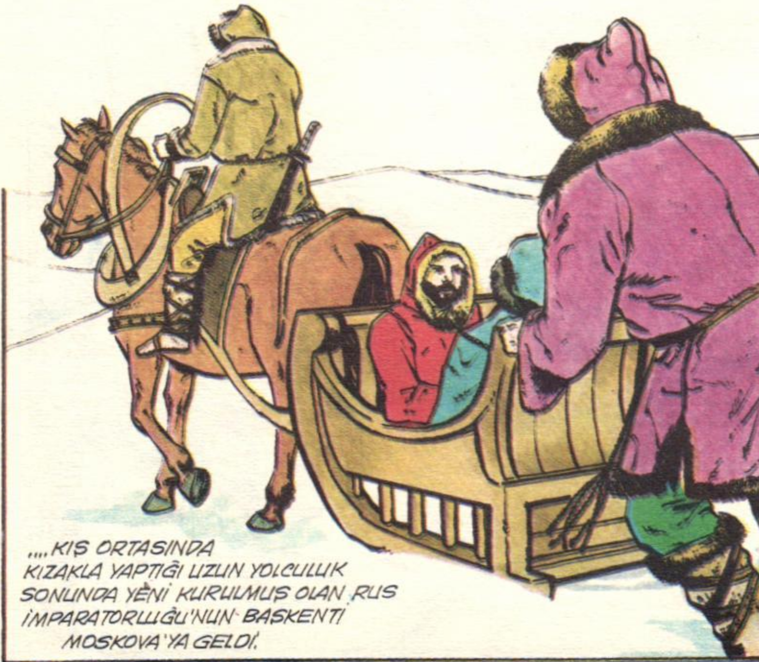

BUNLARDAN MARY TUDOR, PROTESTANLARIN KARŞI KOYMASINA RAĞMEN BÜYÜK BİR KESİMİN VE BİRKAÇ SOYLUNUN DESTEĞİNDE I. MARY ADIYLA TAÇ GİYDİ VE...
... ROMA İLE OLAN İLİŞKİLERİ YENİDEN DÜZENE KOYARAK KATOLİK MEZHEBİNİ BENİMSEDİ.
10

KRALİÇENİN TAÇ GİYDİĞİ TARİH OLAN 1553'TE KUZEY AVRUPA SA-HİLLERİNDEN DOĞUYA GİDEN BİR YOL BULMAK ÜZERE ÜÇ TİCARET GEMİSİ İNGİLTERE'DEN DENİZE AÇILMIŞ BULU-NUYORDU.

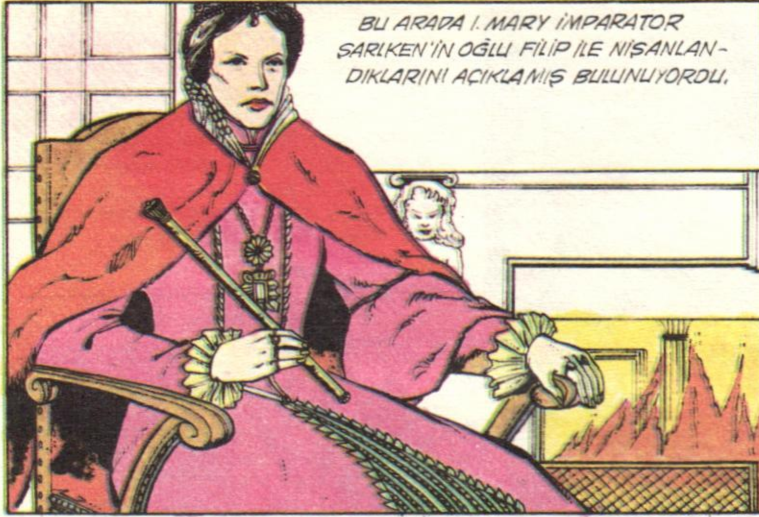

BUNLARDAN İKİSİ NORVEÇ'İN KUZEY SAHİLLERİNDEKİ BUZULLARA ÇARPARAK PARÇALANDI VE MÜRETTEBATIN TAMAMI AÇLIK VE SOĞUK KARŞISINDA YENİK DÜŞTÜ.

11

BUNA KARŞILIK ÜÇÜNCÜ GEMİ BEYAZ DENİZ'E AÇI-
LARAK, USTA İSKOÇ DENİZCİSİ RICHARD CHANCEL-
LOR'UN YÖNETİMİNDE ARKHANGELSK'E VARMAYI BA-
ŞARMIŞTI. CHANCELLOR, YANINDAKİ BİRKAÇ ADAM-
LA BİRLİKTE....

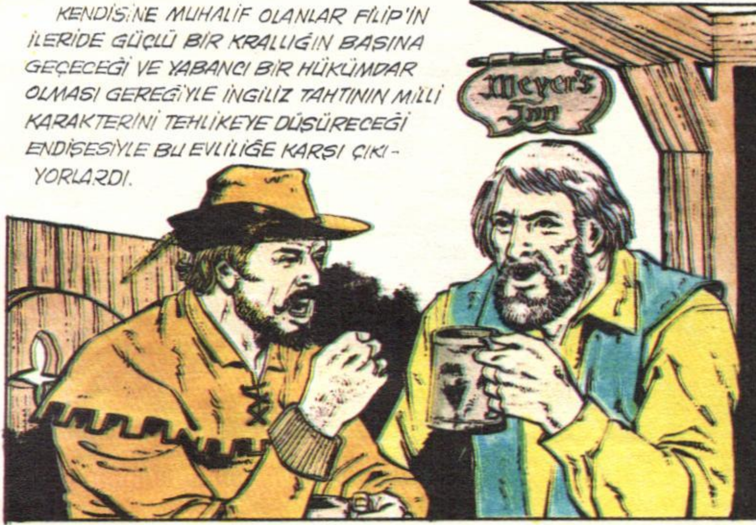

....KIŞ ORTASINDA
KIZAKLA YAPTIĞI UZUN YOLCULUK
SONUNDA YENİ KURULMUŞ OLAN RUS
İMPARATORLUĞU'NUN BAŞKENTİ
MOSKOVA'YA GELDİ.
12

BU DÖNEMDE RUSYA'NIN AVRUPA İLE OLAN İLİŞKİLERİ KESİLMİŞ DURUMDAYDI. POLONYA BATIYA GİDEN YOLU KESMEKTE VE TİCARET GEMİLERİNİN KUZEY RUSYA LİMANLARINA YANAŞMASINA İZİN VERME-MEKTEYDİ. BÜYÜK RUS İMPARATORLUĞU'-NUN KURUCULARINDAN OLAN KORKUNÇ İVAN, POLİTİK VE EKONOMİK ÇIKARLARINI GÖZ ÖNÜNDE TUTARAK İNGİLİZ KÂŞİFLERİ BÜYÜK BİR İÇTENLİKLE KARŞILADI...
13

BU ARADA I. MARY İMPARATOR ŞARLKEN'İN OĞLU FİLİP İLE NİŞANLANDIKLARINI AÇIKLAMIŞ BULUNUYORDU.

KRALİÇENİN ÜLKEDE KATOLİK MEZHEBİNİ GÜÇLENDİRMEDE KENDİSİ İLE AYNI MEZHEPTEN OLAN VE BÜYÜK BİR İMPARATORLUĞUN VARİSİ DURUMUNDA BULUNAN FİLİP'E ÇOK İHTİYACI VARDI.

14

KENDİSİNE MUHALİF OLANLAR FİLİP'İN İLERİDE GÜÇLÜ BİR KRALLIĞIN BAŞINA GEÇECEĞİ VE YABANCI BİR HÜKÜMDAR OLMASI GEREĞİYLE İNGİLİZ TAHTININ MİLLİ KARAKTERİNİ TEHLİKEYE DÜŞÜRECEĞİ ENDİŞESİYLE BU EVLİLİĞE KARŞI ÇIKI-YORLARDI.
Meyer's Inn

KRALİÇE DANIŞMANLARININ UYARI-LARINA RAĞMEN 1554 YILINDA FİLİP İLE EVLENDİ, ANCAK KRAL DÜĞÜN TÖ-RENİNDEN HEMEN SONRA BABASIN-DAN KALAN MİRASI DEVRALMAK ÜZERE GİTTİĞİ İSPANYA'DA BİR DAHA GERİ DÖNMEYECEKTİ.

15

ÜLKEDE DİNDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR KISA SÜREDE SİYASİ BİR HAVAYA BÜRÜNMEKTE GECİKMEDİ. KATOLİK MEZHEBİNİ BENİMSEYENLER İSPANYOL YANLISI, PROTESTANLAR İSE....

...MİLLİYETÇİ OLARAK KABUL EDİLİYORLARDI. PROTESTANLARIN AYAKLANMASINI SERT BİR BİÇİMDE BASTIRAN KRALİÇE, BUNDAN SONRA "KANLI MARY" (BLOODY MARY) OLARAK ANILACAKTI.

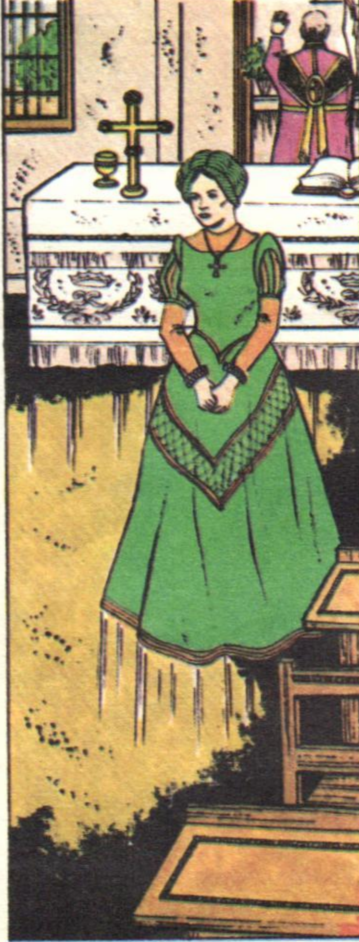

İNGİLTERE'NİN İSPANYA'NIN MÜTTEFİKİ OLARAK FRANSA İLE SAVAŞA GİRMESİ SONUCU AVRUPA'DA SON KALE OLAN CALAİS'NİN KAYBEDİLMESİ ÜLKEDE MUHALEFETİ DAHA DA ARTIRDI.

KRALİÇENİN 1558 KASIM'INDA, ARKASINDA BİR VARİS BIRAKMADAN ÖLÜMÜ ÜZERİNE YERİNE ANGLİKAN MEZHEBİNDEN ÜVEY KIZ KARDEŞİ ELİZABETH GEÇTİ.
17

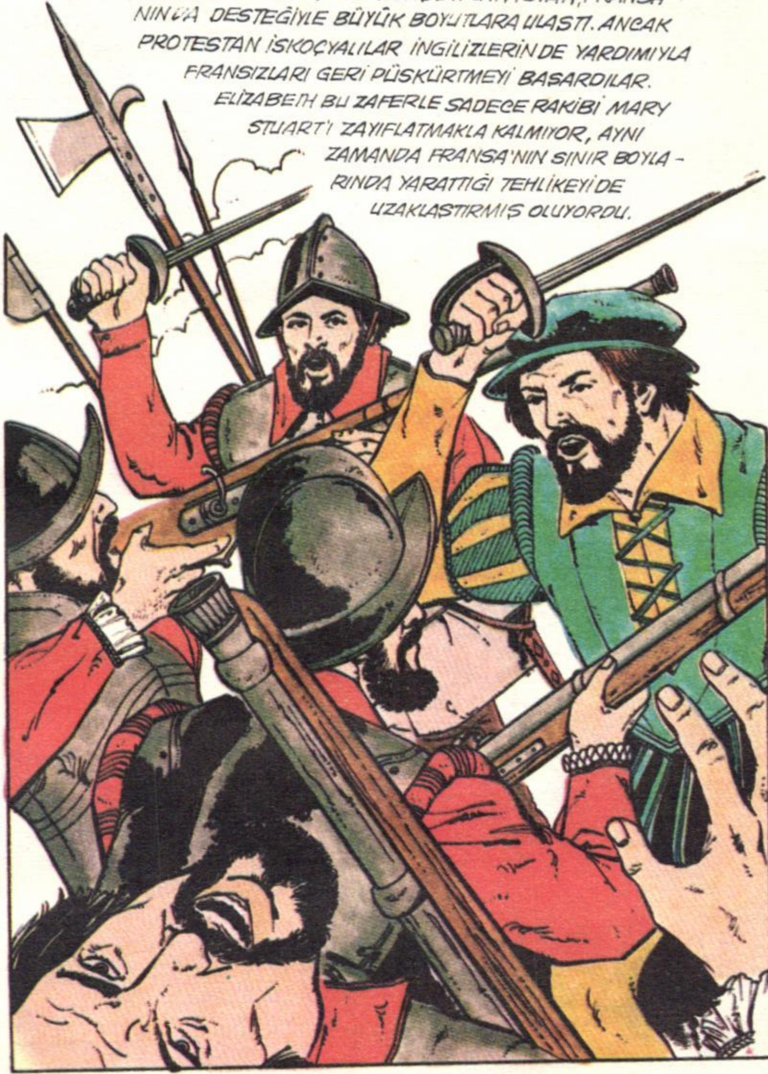

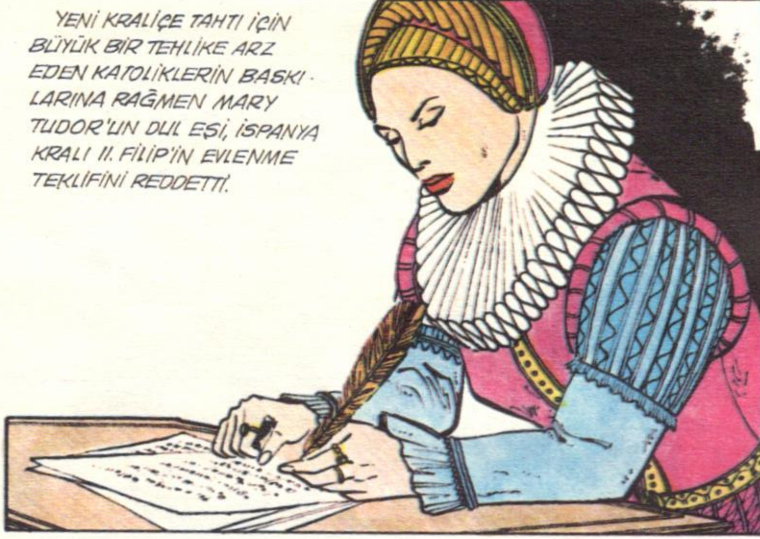
BU KEZ AYAKLANMA SIRASI KATO-LİKLERE GELMİŞTİ. KATOLİKLER VIII. HENRY'NİN ANNE BOLEYN İLE PAPA TA-RAFINDAN ONAYLANMAMIŞ BERABER-LİĞİNDEN DOĞAN YENİ KRALİÇEYİ TANIMAMAKTA DİRENİYORLAR VE....

...HATTA İSKOÇYA KRALİÇESİ KATOLİK MARY STUART'İN HAKKI OLDUĞUNU İDDİA EDİYORLARDI.

18

BU NEDENLE CALVİN'İN ÖĞRENCİSİ JOHN KNOX
TARAFINDAN İSKOÇYA'DA BAŞLATILAN İSYAN, FRANSA'-
NIN DA DESTEĞİYLE BÜYÜK BOYUTLARA ULAŞTI. ANCAK
PROTESTAN İSKOÇYALILAR İNGİLİZLERİN DE YARDIMIYLA
FRANSIZLARI GERİ PÜSKÜRTMEYİ BAŞARDILAR.
ELİZABETH BU ZAFERLE SADECE RAKİBİ MARY
STUART'I ZAYIFLATMAKLA KALMIYOR, AYNI
ZAMANDA FRANSA'NIN SINIR BOYLA-
RINDA YARATTIĞI TEHLİKEYİ DE
UZAKLAŞTIRMIŞ OLUYORDU.
19

YENİ KRALİÇE TAHTI İÇİN BÜYÜK BİR TEHLİKE ARZ EDEN KATOLİKLERİN BASKI - LARINA RAĞMEN MARY TUDOR'UN DUL EŞİ, İSPANYA KRALI II. FİLİP'İN EVLENME TEKLİFİNİ REDDETTİ.

1558'DA BİRLİK YASASI'NI ONAY - LAYARAK ÜLKENİN RUHANİ VE CİS - MANİ TEK YETKİLİSİ HALİNE GELDİ. ANCAK BU, İNGİLTERE İLE PAPALI - ĞIN İLİŞKİLERİNİN YENİDEN TEHLİ - KEYE GİRMESİ DEMEKTİ.

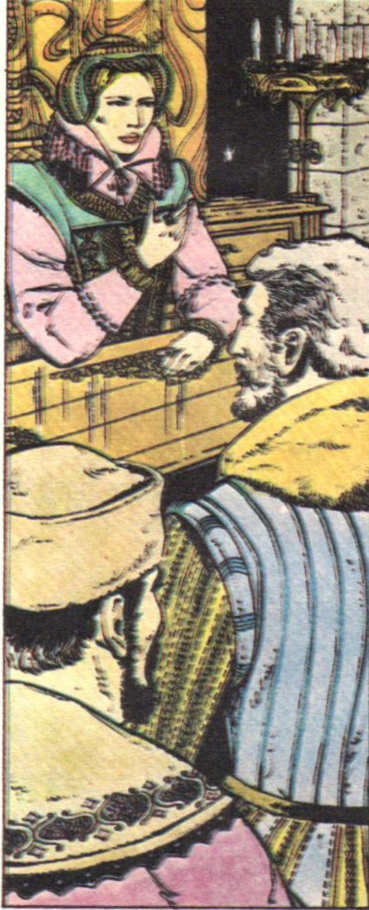
20

İSPANYA İLE OLAN DOSTLUKTAN YARARLANAN KRALİÇE ELİZABETH, SİR JOHN HAWKİNS'İ AMERİKA KITASINDAKİ KOLONİLERİN İHTİYACI OLAN ZENCİ KÖLE TİCARETİNİ DÜZENLEMEKLE GÖREVLENDİRDİ. ANCAK HAWKİNS'İN BU GİRİŞİMİNİN İSPANYA TARAFINDAN PROTESTO EDİLMESİ ÜZERİNE KRALİÇE KÖLE TİCARETİNİ YASAKLAMAK ZORUNDA KALDI.

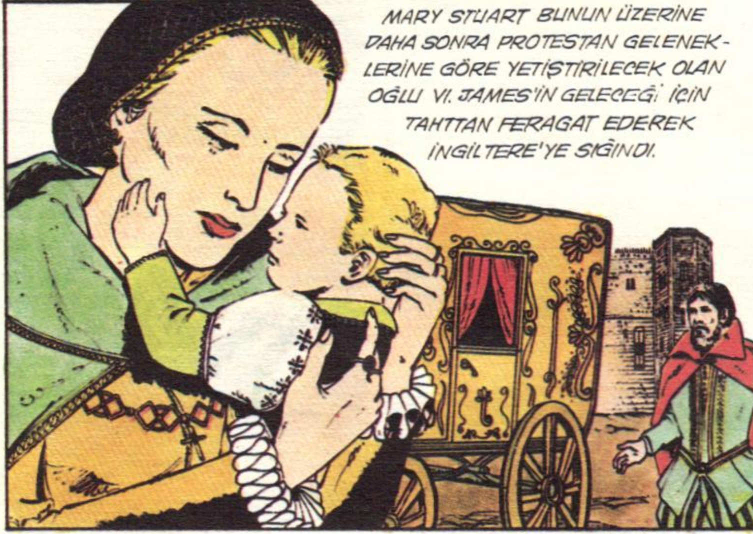

YASAĞIN 1567 YILINDA YİNE KRALİÇE TARAFINDAN KALDIRIL-MASINDAN SONRA DENİZE AÇI-LAN HAWKİNS, İSPANYOL DONAN-MASININ ANİ BİR SALDIRISI SO-NUCU GEMİLERDEN ÜÇÜNÜ KAY-BETTİ. GERİYE KALAN İKİ GEMİ-DEN BİRİ HAWKİNS, DİĞERİ YE-ĞENİ FRANCİS DRAKE KOMUTA-SINDA OLMAK ÜZERE PERİŞAN BİR HALDE GERİ DÖNÜYORDU.
22

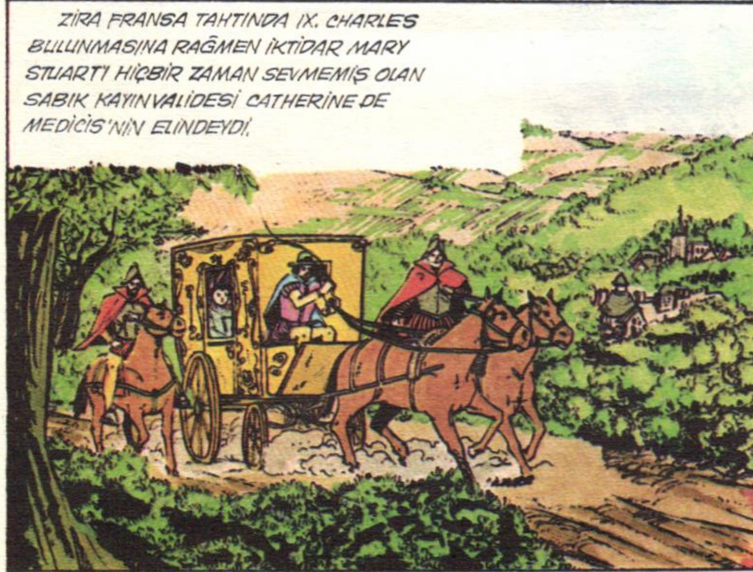
BU ARADA MARY STUART PRO-
TESTANLARIN BÜTÜN İTİRAZLARI-
NA RAĞMEN İSKOÇYA TAHTINI
ELİNDE TUTMAYI BASARMIŞ VE ESİ,
FRANSA KRALI II. FRANÇOIS'NIN
ÖLÜMÜ ÜZERİNE LORD DARNLEY
İLE EVLENEREK....

23

MARY STUART BUNUN ÜZERİNE DAHA SONRA PROTESTAN GELENEK-LERİNE GÖRE YETİŞTİRİLECEK OLAN OĞLU VI. JAMES'İN GELECEĞİ İÇİN TAHTTAN FERAGAT EDEREK İNGİLTERE'YE SIĞINDI.

ZİRA FRANSA TAHTINDA IX. CHARLES BULUNMASINA RAĞMEN İKTİDAR MARY STUART'I HİÇBİR ZAMAN SEVMEMİŞ OLAN SABIK KAYINVALİDESİ CATHERINE DE MEDİCİS'NİN ELİNDEYDİ.

24

SARAYA KARŞI GİRİŞİLEN BİR KOMPLOYU BASTIRAN KRALİÇE İSKOÇYA'NIN DEVRİK HÜKÜMDARINA ARKA ÇIKMAYA DEVAM ETTİ.

PAPA V. PIUS'UN 1571'DE KRALİÇE ELIZABETH'İ AFOROZ ETMESİ KATOLİKLERİ DAHA DA CESARETLENDİRMİŞTİ.

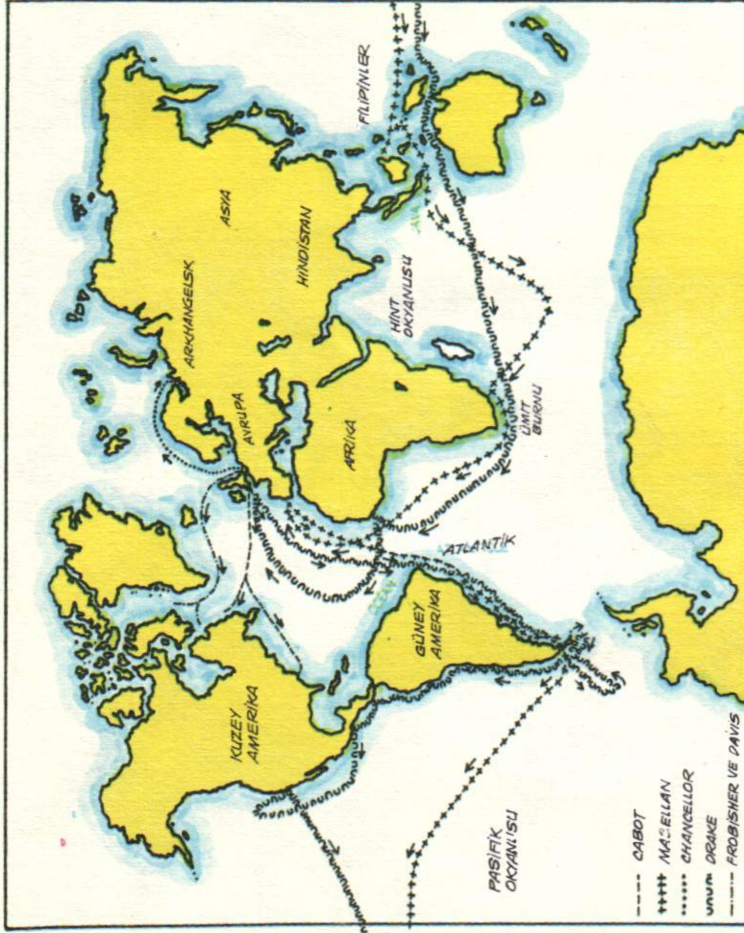
25

ANCAK İSPANYA KRALI II. FİLİP'-
İN DURUMA MÜDAHALE ETMEK
İSTEMESİ ÜLKEDE
MİLLİYETÇİLİK DUYGULARININ
ARTMASINA VE....

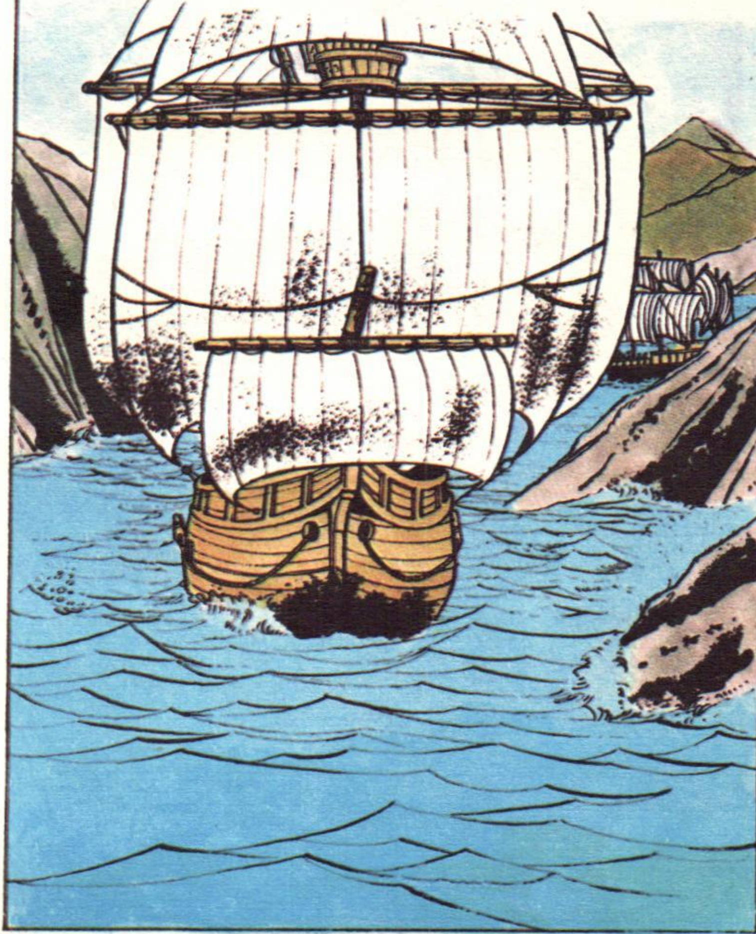

...YABANCI BİR HÜKÜMDARI
DESTEKLEYEN KATOLİKLERİN DE
DÜŞMAN YANLISI GİBİ GÖRÜL-
MELERİNE YOL AÇTI.

26

BU ARADA İNGİLİZ KORSAN GEMİLERİ SÜREKLİ OLARAK İSPANYA İLE KOLONİLERİ ARA-SINDAKİ DENİZ TİCARETİNİ ENGELLEMEKTE, AMERİKA KITA-SINDAKİ LİMAN KENTLERİ BİRER BİRER KORSAN DRAKE TARAFINDAN YAĞMA EDİLMEKTEYDİ.
27

İNGİLİZLER DENİZAŞIRI SEFERLERİNİ KUZEY DENİZİ'NİN ÖTESİNE KADAR YAYMAK DÜŞÜNCESİNDEYDİLER. BU AMAÇLA 1576'DA DENİZE AÇILAN KÂŞİF FROBİSHER KUZEYBATI İSTİKAMETİNDE DOĞUYA GİDEN BİR YOL BULMAK UMUDUYLA YAPTIĞI BİR DİZİ SEYAHAT SONUCUNDA AMERİKA KITASININ EN KUZEY UCUNA KADAR ULAŞMAYI BAŞARDI. ANCAK BÜTÜN BU ZAHMETLERİNE KARŞILIK ÇOK AZ ALTIN BULABİLMİŞTİ.

ERTESİ YIL BİZZAT DRAKE KOMUTASINDA YOLA ÇIKAN BİR FİLO MACELLAN'IN İZLEDİĞİ ROTA ÜZERİNDEN GÜNEYBATI İSTİKAMETİNDE ATLANTİK'İ GEÇTİ VE SADECE 16 GÜN GİBİ KISA BİR SÜREDE ÜNLÜ KAPTANIN ADIYLA ANILAN BOĞAZA ULAŞTI. DAHA SONRA PASİFİK OKYANUSU KIYISINDAKİ İSPANYOL KOLONİLERİNİ YAĞMALAYARAK KALİFORNİYA LİMANINDA DEMİRLEDİ.
29

BURADAN KUZEY PASİFİK
YOLUYLA MOLÜK ADALARINA
YANAŞAN İNGİLİZLERLE ADA
HALKI ARASINDA SIKI TİCARİ
İLİŞKİLER KURULDU. DRAKE'-
İN DÖNÜŞTE PORTEKİZLİLE-
RE AİT DENİZ YOLUNU KUL-
LANMASIYLA BÖLGEDE...

...PORTEKİZ EGEMENLİĞİ DE
SON BULUYORDU. MACELLAN
VE ARKADAŞLARINDAN
SONRA PASİFİK YOLUYLA
DÜNYA TURUNU TAMAM-
LAYAN İLK İNGİLİZ
OLMA UNVANINI
KAZANMIŞ OLAN
DRAKE'İN BU YOLCU-
LUĞU TAM ÜÇ YIL
SÜRMÜŞTÜ.

30

KENDİSİNDEN DAHA
ŞANSLI OLAN ÜVEY KARDEŞİ
SİR WALTER RALEİGH İSE
1581'DE FETHETTİĞİ VERİMLİ
TOPRAKLARA "VİRGİNİA"
ADINI VERDİ.

31

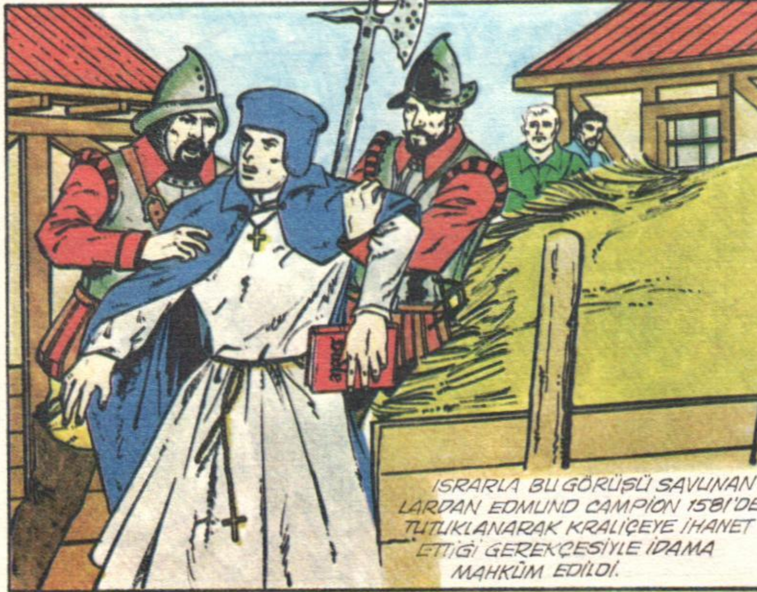

RALEIGH'IN ÜÇ KEZ ÜST ÜSTE YAPTIĞI YOLCULUKLAR SIRASINDA KURMUŞ OLDUĞU KOLONİLER....
... KIZILDERİLİ SALDIRILARI KARŞISINDA UZUN ÖMÜRLÜ OLMAMALARINA RAĞMEN BU TOPRAKLARDA KEŞFEDİLEN PATATES VE TÜTÜNÜN İNGİLTERE'DE TANINMASINDA ÖNEMLİ ROL OYNADILAR.
32

İNGİLTERE'NİN DENİZAŞIRI SULARDA ETKİNLİĞİNİN ARTMASI İSPANYA İLE ARALARININ AÇILMASINA YOL AÇTI.

AYNI ŞEKİLDE REFORM HAREKETİNE KARŞI ÇIKAN KATOLİKLER DE ÜLKEDE GERGİNLİĞİN ARTMASINDA BÜYÜK BİR ETKENDİLER. PAPA'NIN YANINDA EĞİTİM GÖREN İNGİLİZ RAHİPLER....

33

...MİSYONER OLARAK ÜLKELERİ-
NE GERİ DÖNDÜKLERİNDE VAAZLA-
RINDA ÖZELLİKLE EN BÜYÜK DİNİ
YETKİLİNİN PAPA OLDUĞU GÖRÜŞÜ-
NÜ SAVUNUYORLARDI.

ISRARLA BU GÖRÜŞÜ SAVUNAN-
LARDAN EDMUND CAMPİON 1581'DE
TUTUKLANARAK KRALİÇEYE İHANET
ETTİĞİ GEREKÇESİYLE İDAMA
MAHKÛM EDİLDİ.

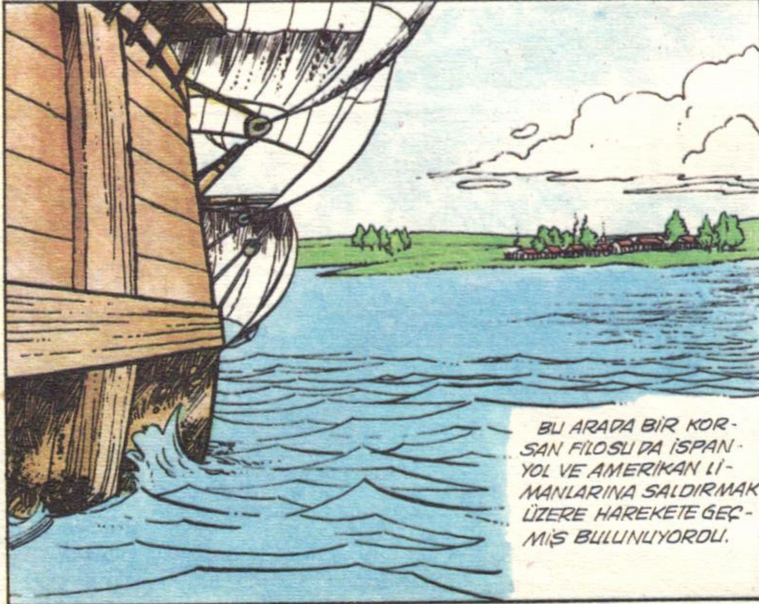
34

KISA BİR SÜRE SONRA
İSPANYA ELÇİSİ İLE MARY
STUART'IN DA KARIŞTIĞI
BİR KOMPLO ORTAYA ÇIKA-
RILARAK DEVRİK KRALİÇE
TUTUKLANDI.

PORTEKİZ VE SÖMÜRGELERİNİ KRAL-
LIĞINA KATAN II. FİLİP'İN LONDRA'DAKİ
ELÇİSİNİN FAALİYETLERİNDEN HABERİ
OLMADIĞINI İLERİ SÜREREK ÖZÜRLERİNİ
BİLDİRMESİ SONUÇSUZ KALDI VE....

35

...KRALİÇENİN EMRİYLE HAZIRLANAN
DONANMA HOLLANDA'DAKİ İSYANI
DESTEKLEMEK ÜZERE DENİZE AÇILDI.

BU ARADA BİR KOR-
SAN FİLOSU DA İSPAN-
YOL VE AMERİKAN Lİ-
MANLARINA SALDIRMAK
ÜZERE HAREKETE GEÇ-
MİŞ BULUNUYORDU.

36

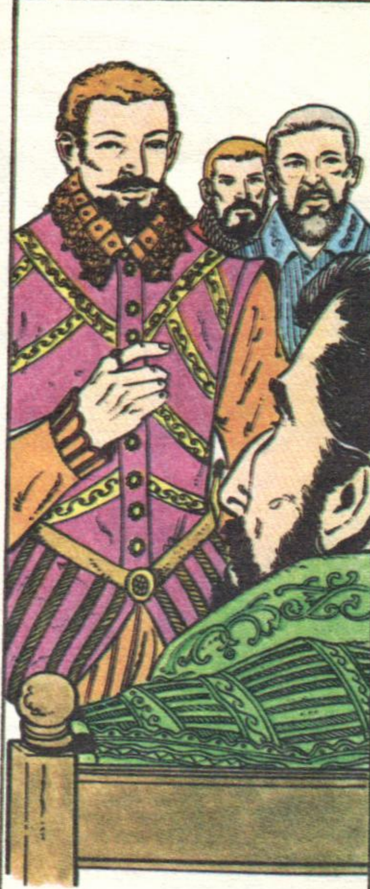

BU ARADA SARAY ERKÂNI
KRALİÇENİN YERİNE KİMİN GE-
ÇEÇEĞİ KONUSU
MEYE BAŞLAMIŞTI. HALEN 50
YAŞININ ÜZERİNDE BULUNAN
KRALİÇENİN ÖLÜMÜ HALİNDE
TAHTA MARY STUART'IN EL
37

BUNUN ÜZERİNE İSPANYA İNGİLTERE'YE SAVAŞ AÇTI VE ADANIN İŞGAL PLANI ÜZERİNDE ÇALIŞMALARA BAŞLANDI.

KRAL ZAFER KONUSUNDA "YENİLMEZ ARMADA" ADLI İSPANYOL DONANMASINA GÜVENİYORDU. 1588'DE LİZBON'DA BİR ARAYA GELEN GEMİLER MÜRETTEBATIN YANI SIRA GÜÇLÜ İSPANYOL PİYADE ALAYIYLA DA TAKVİYE EDİLMİŞ DURUMDAYDI.

38

SAVAŞ KARARI ÜLKEDE BİR-
LİĞİN SAĞLANMASINDA ETKİLİ
OLMUŞ VE ÇOK SAYIDA KATOLİK,
ANGLİKANLARIN YANINDA...

.... YER ALMIŞTI.
GELENEĞE GÖRE DONANMA-
NIN BAŞINDA BİR İNGİLİZ SOY-
LUSU OLAN LORD HOWARD OF
EFFİNGHAM BULUNUYORDU.

İNGİLİZLERİN MANEVRA KABİLİ-
YETİ YÜKSEK HAFİF GEMİLERİ İS-
PANYOLLARIN AĞIR KALYONLARINI
BÜYÜK BİR YENİLGİYE UĞRATARAK
MEDİNA-SİDONİA DÜKÜNÜN KÖTÜ
YÖNETİMİNDEKİ İSPANYOL DONAN-
MASINI KIYIYA YANAŞAMADAN
AĞIR KAYIPLAR VEREREK GERİ
DÖNMEK ZORUNDA BIRAKTI.
40

İNGİLTERE KRALİÇE ELİZA-
BETH DÖNEMİNDE SİYASİ,
EKONOMİK VE KÜLTÜREL
AÇIDAN BÜYÜK BİR İLERLEME
KAYDETMİŞTİR. DENİZCİLİK
ALANINDA ELDE EDİLEN
BAŞARILAR DA BUNA
DAHİLDİR.

BU DEVİRDE YAŞAMIŞ OLAN HÜ-
MANİST THOMAS MORE (1478-1535),
ZENGİN, ADİL VE MÜKEMMEL BİR
HAYALİ KRALLIK KONUSUNDA KALE-
ME ALDIĞI "ÜTOPYA" ADLI ESERİY-
LE ÜNE KAVUŞMUŞ, UZUN BİR SÜRE
ŞANSÖLYELİK GÖREVİNİ SÜRDÜR-
DÜKTEN SONRA KATOLİK OLUŞU
NEDENİYLE ROMA İLE İLİŞKİLERİN
KESİLMESİ (1529) ÜZERİNE GÖREV-
DEN ALINARAK ÖLÜM CEZASINA
ÇARPTIRILMIŞTIR.

41

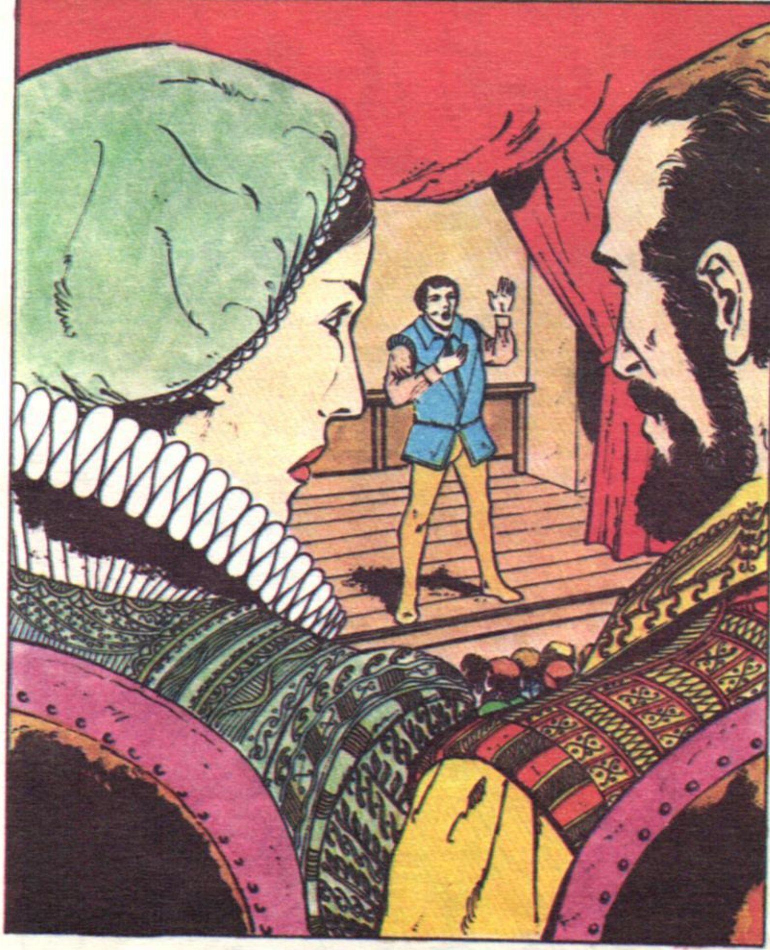
İYİ BİR EĞİTİM GÖRMÜŞ OLAN KRALİÇE DE SANATIN GELİŞMESİNE ÖNEMLİ KATKIDA BULUNMUŞTUR. SİR WALTER RALEIGH GİBİ KİŞİLER BU DÖNEMDE ASKERİ BAŞARILARININ YANI SIRA, EDEBİYAT VE SANAT ALANINDAKİ ETKİNLİKLERİYLE DE TANINIRLAR.

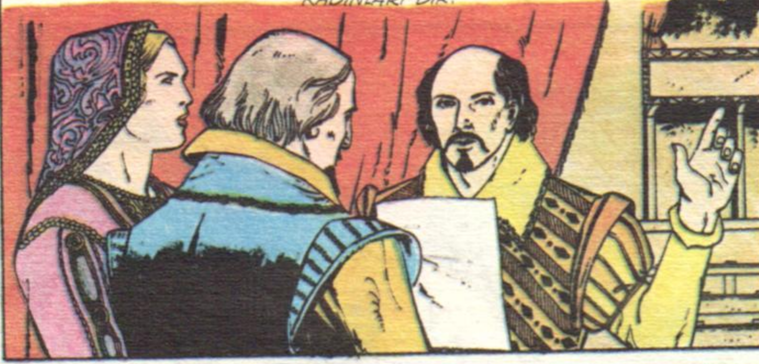
ELİZABETH DÖNEMİ SANATÇILARI CANLILIKLARI, YETENEKLERİ VE ASİ TAVIRLARIYLA YENİ BİR DÖNEMİ BASLATMIŞLARDIR.

İNGİLİZ RÖNESANS'ININ TANINMIŞ İSİMLERİ ARASINDA ORLANDO GİBBONS (1583-1625), THOMAS MORLEY (1557-1603), CHRİSTOPHER MARLOWE (1564-1593) VE BEN JONSON (1572-1637) GİBİ SANATÇILARA RASTLANIR. ANCAK İSPANYA'NIN CERVANTES'İ GİBİ BU KONUDA EN BÜYÜK İSİM WİLLİAM SHAKESPEARE (1564-1616)'DIR.

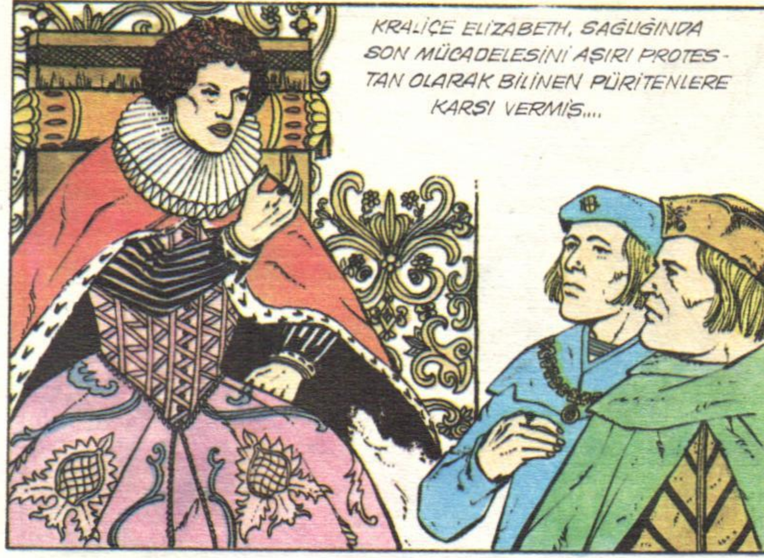
43

AYNI ZAMANDA ŞAİR, OYUN YAZARI, AKTÖR VE YÖNETMEN OLAN SHAKESPEARE'İN ESERLERİ ARASINDA EN TANINMIŞLARI İNGİLİZ (VI. HENRY, III. RİCHARD) VE DÜNYA (JULİUS CAESAR, HAMLET) TARİHİN-DEN ESİNLENEREK YAZDIĞI OYUNLARLA TAMAMEN HAYAL ÜRÜNÜ OLAN "BİR YAZ GECESİ RÜYASI" VE "WİNDSOR'UN NEŞELİ KADINLARI"DIR.

44

KRALİÇE ELİZABETH, SAĞLIĞINDA SON MÜCADELESİNİ AŞIRI PROTES-TAN OLARAK BİLİNEN PÜRİTENLERE KARŞI VERMİŞ....

...İKTİDAR VE ANGLİKAN KİLİSESİ ÜZERİNDEKİ ÜSTÜNLÜĞÜNÜ KABUL ETTİRDİKTEN SONRA....

45

...1603 YILINDA 70 YAŞINDAYKEN
ÖLMÜŞTÜR. TUDOR HANEDANI KRA-
LİÇE ELİZABETH'İN ÖLÜMÜYLE BİR-
LİKTE SONA ERER. ONDAN BOŞALAN
YERE İSKOÇYA KRALİÇESİ MARY
STUART'IN OĞLU I. JAMES GEÇMİŞ
VE STUART'LAR HANEDANINI BAŞ-
LATMIŞTIR. BU DÖNEMDE İNGİLTE-
RE'NİN PARLAK BİR DÖNEME
GİRDİĞİ GÖRÜLMEKTEDİR.
MÜLLER
46

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

1485
III. Richard'ı Bosworth'ta yenilgiye uğratan VII. Henry, İngiltere kralı ilan edilerek Tudor hanedanını kurdu.

1509
Bu tarihte yerine oğlu VIII. Henry geçti.

1553
VI. Edward'dan boşalan yere bu tarihte VIII. Henry ile Catherine d'Aragon'un kızları Mary geçti ve Katolik mezhebi önem kazandı.

1558-1559
Mary Tudor'un ölümünden sonra tahta üvey kız kardeşi Elizabeth geçti ve Katoliklerin ağır eleştirilerine hedef oldu. Kraliçe, onaylanan Birlik Yasası ile İngiliz Anglikan Kilisesi'nin en büyük ruhani ve cismani başkanı olarak kabul edildi.

1568
İskoçya'da ayaklanan Protestanlar Mary Stuart'ı ülkeden kovarak krallığa oğlu VI. James'i getirdiler. Bunun üzerine devrik kraliçe İngiltere'ye sığınmak zorunda kaldı.

1587
Hainlikle suçlanan Mary Stuart yargılanarak ölüme mahkûm oldu.

1603
İngiltere kraliçesi I. Elizabeth'in ardında bir varis bırakmadan ölmesi üzerine yerine Mary Stuart'ın 1568'den beri İskoçya kralı olan oğlu I. James geçti.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:

BÜYÜK BRİTANYA II
XVII. Yüzyıl

BAYİNİZDEN ŞİMDİDEN AYIRTINIZ